

THÔNG TIN

KINH TẾ, GÓT CHÂN ACHILLE CỦA VENEZUELA

Guillermo Almeyra

Vào thời kỳ của chính phủ đầu tiên Carlos Andrés Pérez (1974-1979), người ta đã nhắc đến một nước "Venezuela Arập". Dầu lửa đủ cho tất cả, người ta nhập khẩu tất cả, ngay cả cà chua từ Miami, được đóng gói trong bao bì giấy như những chiếc kẹo vậy. Tuy nhiên, đất nước này đã không sớm nhận ra sự muộn màng của mình, nhập khẩu giá rẻ đã phá hoại nền công nghiệp non trẻ, nghèo đói tăng lên mặc dù đã được giảm nhẹ bởi các chính sách phân phối và hỗ trợ cơ bản do đảng Hành động dân chủ¹ (Acción Democrática - DA) tiến hành.

Đó là giai đoạn bắt đầu sụp đổ nền cộng hoà của những người *Adecos* và *Copeyanos* (dân chủ xã hội và dân chủ thiên chúa giáo) - với những người lãnh đạo nghiệp đoàn của mình vốn bị mua chuộc bởi DA.

Như ta đã biết, khoảng trống để lại được lấp đầy bởi một trung tá (Hugo Chavez), người được giao nhiệm vụ "cọ rửa chuồng ngựa Augias"² của chính phủ nhờ vào đông đảo quần chúng nhân dân. Một chính phủ dân tộc dựa trên số đông đã ra đời. Tuy nhiên, Nhà nước tư sản vẫn không thay đổi, và nó được xác định bởi một bộ máy viên chức quan liêu mang bản chất tư sản, luôn tìm cách khẳng định quyền lợi của mình, và làm tất cả để có thể chống đối lại sự kiểm soát từ bên

dưới, trái ngược lại với những gì vị tổng thống của đất nước đã nói.

Định hướng kinh tế càng không có sự thay đổi một cách cơ bản, người ta vẫn tiếp tục củng cố viện trợ và gia tăng các chính sách hỗ trợ nhằm giảm nghèo đói và dốt nát. Đất nước vốn sở hữu một nguồn tài nguyên đất đai to lớn và màu mỡ lại không có nông dân sản xuất. Trong những thành phố, số lượng đông đảo các nhân công thừa và những người thất nghiệp không cảm thấy sự cần thiết của một công việc mang tính chất sản xuất, họ thiết lập nên những phân xưởng hay các xí nghiệp nhỏ, và không hề có ý định về nông thôn và sản xuất nguồn lương thực cho chính họ.

Và kết cục là chính sách kinh tế được bổ trợ bởi nguồn thu từ dầu lửa này có thể giảm sút đến 20% khi nền kinh tế Mỹ suy thoái, nhập khẩu những xa xỉ phẩm hay các hàng hoá công nghiệp không phải là ưu tiên hàng đầu. Mặc dù vậy, vì vẫn còn khả năng nhập khẩu lương thực và sản phẩm tiêu thụ giá rẻ, nên không hề có chỗ cho việc thiết lập các doanh nghiệp trung bình ở Venezuela. Như vậy cũng không tạo ra được việc làm, không có nền giáo dục hướng vào sản xuất và sự biến đổi những người thuộc bộ máy Nhà nước thành một tầng lớp công nhân công nghiệp, được tổ chức trong những trung tâm lao động và ý

thúc vào vai trò của mình trong nền sản xuất.

Từ quan điểm kinh tế, Venezuela có thể giống Libya hơn là các thành viên khác của MERCOSUR. Trên thực tế, tại Libya, nhà ở, nước, điện, giáo dục và rất nhiều những thứ khác đều có được từ việc bán dầu lửa... cho đến khi mà giá dầu giảm hoặc sự suy thoái của nền kinh tế Mỹ kéo giá dầu xuống thấp. Mua các công nghệ, thậm chí cả những nhà máy hay khu liên hiệp công - nông nghiệp là không đủ nếu người ta không tạo ra những điều kiện chính trị và văn hoá phục vụ cho sự phát triển của những nhà sản xuất, các công nhân và nông dân hoạt động sản xuất.

Chủ nghĩa xã hội không sản sinh ra sự phân phối, mà là một nền sản xuất hàng hoá chất lượng và dồi dào để đảm bảo an ninh lương thực, là tính sáng tạo của quốc gia trong lĩnh vực kỹ thuật và nghiên cứu, để tạo nên những người vô sản và những công dân có khả năng tự tổ chức quản lý.

Lạm phát giống như một loại thuế đối với những người làm công ăn lương. Đặc biệt, nó đè nặng lên bộ phận những người nghèo, bởi vì những chính sách "hỗ trợ" không đủ để bù lại cho thảm hoạ này. Vậy mà, khi nền sản xuất hàng hoá tiêu thụ giảm, đi cùng với việc tăng sức mua kéo theo những chính sách "hỗ trợ", càng làm lạm phát tăng lên.

Chavez muốn cùng với sự giàu có về dầu lửa, phát triển nền sản xuất lương thực và những sản phẩm công - nông nghiệp. Tuy nhiên, để ý định này thành hiện thực, việc cấp cho người nông dân những khoản viện trợ

để họ không rời khỏi nông thôn lên thành phố là không đủ: cần phải cho họ đất đai, sự hỗ trợ về kỹ thuật và nhất là những điều kiện về mặt chính sách cho phép họ vượt qua sự phá hoại của chủ nghĩa quan liêu trong giai đoạn đầu, và bước đầu biết làm thế nào để tự sản xuất và đáp ứng các yêu cầu của thị trường nội địa vốn không rõ ràng và đang hình thành.

Nhiệm vụ cơ bản của đảng Xã hội thống nhất Venezuela, vốn vừa họp đại hội đầu tiên vào cuối tháng 1/2008, là bàn bạc về một chính sách kinh tế cần thiết cho việc xây dựng một đặc tính sản xuất quốc gia, không mang tính nghiệp đoàn và liên đới.

Như vậy trước mắt, nếu một chính sách hợp lý về tỷ giá trao đổi làm giảm kim ngạch nhập khẩu, và trong nước chưa hình thành được một nền sản xuất hoàn chỉnh, thì nhu cầu về rất nhiều những sản phẩm sẽ cơ bản sẽ không được đáp ứng, nhất là những sản phẩm liên quan đến tiện nghi đô thị, hoặc chất lượng của chúng sẽ giảm trong một thời gian nhất định ■

Chú thích:

1. Là một đảng xã hội cộng hoà của Venezuela, thành viên của Quốc tế cộng sản. Đảng này được thành lập trong những năm 1940 và đã thống trị hệ thống chính trị quốc gia cho đến những năm 1990, sau khi khủng hoảng xã hội, chính trị, và kinh tế tác động mạnh đến Venezuela và cho phép Hugo Chavez lên nắm quyền lực. Hiện nay AD gần như đã biến mất trên chính trường Venezuela.
2. Cọ rửa chuồng ngựa của Vua Augias là một trong 12 nhiệm vụ khó khăn mà Hercule phải thực hiện.